

Izhaja v Trstu
vsak petek ob 5. pop.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Ne frankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Uredništvo in upravljalstvo
ul. del Lavatolo
št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 8 stot.
Inserati se računajo
na milimetre v šir-
kosti na kolone, in
sicer po 8 stot. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol in
četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Narodna del. organizacija
sklicuje

v nedeljo, dne 9. oktobra 1910
točno ob 4. uri popoldne

veliki
protestni shod
pod milim nebom

pri sv. Jakobu na prostoru
g. Preloga ob Istrski cesti.

DNEVNI RED:
Podraženje živil.

V slučaju dežja ali hude buje,
se shod vrši ob isti uri v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu.

Narodna del. organizacija v Trstu
vabi na

... III. redni ...

občni zbor

ki se bo vršil

soboto, 8. oktobra 1910

ob 8. uri zvečer
gled. dvorani „Nar. doma“ v Trstu.

Ker je na dnevnem redu tudi
volitev predsednika in odbora NDO.
dolžnost vseh somišljenikov, da se
deležé tega važnega občnega zbora.

ODBOR
Nar. delav organ.

I. redni občni zbor Konsumne
zadruga članov N. D. O.

Minolo nedeljo, dne 2. oktobra, ob 4. uri popoldne se je vršil I. redni občni zbor naše glavne konsumne zadruge, mla dega sicer gospodarskega podjetja, a ki je poklicano, da se povzdigne do središča konsumne organizacije v Trstu in na deželi. Velike so bile ovire, ki so oteževale osno vanje slovenske delavske konsumne zadruge. Razne okolščine, povzr čene deloma po gospodarskih, vladajočih zakonih, deloma po nezaupanju, po gospodarski tesnosc nosti in po stanovskem egoizmu, bile so krive, da se je v začetku tudi na naši strani spremljalo prvi razvoj novoustano vljene konsumne zadruge docela skeptično. Enoletni razvoj naših konsumnih zadrug je postavil na laž vsa ta prerokovanja in je preskrbel veliko zadoščenje onim ose bam, ki so se, ne glede na huronski krik in na nasprotovanja — s sveto vneto in krepko zadržno zavestjo nevstrašeno vrgle v boj za gospodarsko emancipacijo slovenskega ljudstva. O tem priča pač jasno dovolj — bilanca, letni račun, predložen in odobren od nedeljskega občnega zbora. Ta uspeh pa ni — in ob komaj enoletnem življenju naših kon sumnih skladišč — niti ne more biti — poglavito g. motnega značaja. Letni račun izkazuje sicer z ozirom na prvo obratovanje zares časten čisti dobiček, a to je za sedaj vendar le postranska stvar. Moralni uspeh, to je oni koeficient, ki danes, po prvem rednem občnem zboru naše vrle konsumne zadruge mora na

vdajati z neprikritim veseljem in zadošče njem naše delavstvo. Dokazalo se je, da naša konsumna skladišča izpolnjujejo stav ljeno si nalogo, da zaupanje v njihov poklic prodira čimdale tembolj, ustvaril se je z eno besedo položaj, velevažč vsakemu posamezniku in skupnosti: „Konsumna zadruga članov N. D. O.“ sloni na solidnih tleh, njen razvoj je zagotovljen, pričakujemo od nje lahko kaj velikega. Zadržno-delavska misel utrdila se je s tem znatno na tržaš kem ozemlju. Zato častitamo odkrito vsem onim, ki so se od prvega začetka trudili za prosvpeh naših konsumnih zadrug!

Za danes naj kratko poročamo o ob čnem zboru, prihodnjič pa izpregovorimo obširnejše o delovanju zadruge. Občni zbor se je vršil tako le:

Predsednik P. Može je pozdravil pr isrčno zadržne razpravljal o stanje zadruge in podal besedo zadržnemu taj niku g. Vadnalu, ki je prečital skrbno sestavljeno poročilo, poudarjajoč zelo po voljni razvoj zadruge, ki ima 665 članov. Po odobrenju tajnikovega poročila je bla gajnik g. Bolonič poročal o letnem rač unu, ki je sicer bil že tiskan. Iz bilance je razvidno, da je zadržni promet znašal K 655.485.96, dočim znaša čisti dobiček, ki se ima po odbitku raznih postavk iz plačati, K 2422.56.

Blagajnik Bolonič je konstatiral, da je ta uspeh dosežen v prvem poslovnem letu pač dovoljen.

Tudi blagajnikovo poročilo je bilo enoglasno sprejeto. — Predsednik nadzoro valnega sveta dr. Josip Mandić je predlagal, naj se v smislu pravil odkaže od čistega dobička 60 odstot. zadržnikom v razmerju njih nakupov, 15 odstot. za družnemu rezervnemu zakladu, 20 odstot. podpornemu zakladu NDO. in 5 odstot. listu „Narodni Delavec“ kar je občni zbor enoglasno sprejel.

Predno se je prešlo na točko namenjeno spremembam pravil, je dr. Mandić razmotrival dosežene uspehe z ozirom na skrajno nepovoljne tržne razmere tekom leta in z ozirom na velike investicije, ki jih je bilo treba storiti v začetku. Izrekel je zahvalo celemu odboru, zlasti njega predsedniku, Možetu, podružničnima vodi teljema Bizjaku in Šumanu, spomnil se je tudi bivših zaslužnih odbornikov gg. Cibica in Žiberne.

Na to so bile sprejete nekatere spre membe pravil, in razni predlogi, nakar je predsednik gosp. Može zaključil občni zbor. Več izpregovorimo o naši konsumni zadrugi, kakor rečeno, v prihodnji številki.

.. ZVEZA ..
JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.
Kongres „Lige“.

Predlogi „Z. J. Ž.“ Na kongresu „Lige“ je predsednik Z. J. Ž., tov. Hoch müller, predlagal sledeče točke glede na ureditev službe in zboljšanje g. motnih raz mer železničarstva. Vse točke so bile spre jete ob splošnem odobravanju in „Liga“ bo zastavila vse sile, da se tudi presničijo. Predlagalo pa se je sledeče:

V zadevi službe:
1.) Vsemu eksekutivnemu osebju že leznice se morate šteti 2 dosluženi leti za 3 za penzijo upravičena leta.
2.) Starejšim uslužbencem naj se skrajša čas napredovanja tako, da ne za ostajajo za mlajšimi nameščenimi usluž benci in da napredujejo pri svoji plači tako, da dosežejo po 35 službenih letih končno plačo.
3.) Odpravi naj se pri poduradnikih plačilna stopnja K 1300.—, tako da bo napredovanje od K 1200.— na K 1400.—.
4.) Imenovanje po uradnikov uradni kom. — (Način in zahtevo premostitve iz ene kategorije v drugo je pojasnil tov. Vojna v svojem referatu. Nočem tu po

drobneje navajati, kako se izrabljajo v že lezniški službi poduradniki. V tem oziru se popolnoma pridružujem izvajanjem tovariša Vojne. Poudarjam, da se pri nas izrabljajo in uporabljajo za višjo službo uradniško takomenovani postajni mojstri i. t. d. Upam, da nam bo uradništvo v tem vpra šanju naklonjeno, pravično, saj poduradnik f. aktično opravlja službo uradnika, a je zato manj plačan. Zahtevamo, da pridejo taki poduradniki konečno v status urad nikov.)

5.) Ureditev raznih odškodnin stroj nemu osebju državnih železnic.

6.) Premogovne premije naj se odme rijo strojnemu osebju, kakor je bilo poprej.

7.) Kot doklada za predore v okvirju tržaškega ravnateljstva naj se določi stroj nemu osebju mesečnih K 40.—.

8.) Podelitev dveh modrih civilnih oblek strojnemu osebju na progi Jesenice — Trst, ker se jim tu radi prevelike mno žine tunelov obleke prej pokvarijo.

9.) Strojnemu osebju, ako pride radi izgube vida ali sluha v prezgodnjo penzijo, se mora povišati plača pred upokojitvijo za K 200.— in se jim mora dati cela plača kot pokojnina, kakor da bi služili 35 let.

10.) Dokler ostanejo v veljavi dose danje kilometrske odškodnine, naj se do ločijo v visočini, kakor jih ima c. kr. priv. južna železnica.

11.) Nočne doklade naj se ne plaču jejo po posameznih nočeh, ampak naj se določijo za vse kategorije uslužbencev v mesečni svoti kot nočna doklada.

12.) Definitivni nadkurjači naj se ime nujejo za poduradnike, kakor dosežejo plačo K 1200.—. Nadkurjačem naj se dalje dodeli vsako leto ena uniforma in ena modra civilna obleka.

13.) Čuvaji pri blokavih signalih in kontrolni čuvaji naj se imenujejo za pod uradnike v vrsto prožnih mojstrov.

14.) Službeni čas čuvajev naj se zniža od 18 ur na največ 16 ur, v bolj napor nih krajih in progah pa na 12 ur s pri mernim počitkom.

15.) Delavcem naj se zvišajo res da našnjim časom in kraju primerne plače.

K tej točki je treba podati nekaj pojasnil o naših delavcih. Naši delavci so vedno v nest. lnosti glede službe, a najbolj se izrabljajo. Naš delavec mora izvrševati razne višje službe, a s plačo ne more niti živeti niti umreti. V Trstu dobi naš dela vec na dan K 2.20 do 3.20, dočim zasluži njegov delavski tovariš v privatnih pod jetjih na dan K 4 do 5 in še več. (Klici začenja!) Ta beraška plača mu gotovo ne zadostuje, posebno če mora preživljati številno rodbino.

16.) Delavcem naj se da službena obleka, kakor uslužbencem kategorije slug.

17.) Nadurno delo naj se plača vsem delavcem brez razlike, da se ne bodo še nadalje radi pomanjkljivih odlokov po ne človeško izrabljali za nadurno delo.

18.) Naj se na to deluje, da se vsi delavci definitivno nastaviijo osobito oni, ki so dve leti v službi železnice in ki ne pridejo na kako drugo definitivno mesto in sicer pod imenom „prožni delavec“ prožni, pod imenom „postajni delavec“ postajni, pod imenom „kurilniški delavec“ kurilniški delavci.

19.) Vsi delavci, ki služijo 2 leti, se morajo ob enem sprejeti v provizijski fond.

20.) Ureditev primerne nedeljskega počitka tudi za vse postajne in kurilniške delavce.

21.) Na progi Maribor — Trst c. kr. priv. južne železnice naj vozijo samo slo venski prevozniki. Ta proga teče po popoluoma slovenskih tleh; a mi ne mo remo trpeti, da bi naše slovensko potujoče občinstvo zmerjali razni nemški prevozniki. Ustanove naj se posebne partije v Trstu in Mariboru. — Tu je treba pov darjati krivico, ki se nam godi pri taj železnici. — Sloveci potrebujejo celih 15 let, Nemci pa samo 7 let do ene in

iste plače in stanovske stopinje. (Klici ogorčenja.)

V zadevi organizacije same.

1.) Ustanovi naj se na Dunaju ekse kutiva „Lige“, kar je za uspešno delovanje posameznih organizacij in tudi za posre dovanje pri c. kr. železniškem ministrstvu potrebno.

2.) S to eksekutivo naj bo spojen odbor, ki bi sestojal iz železniških uradni kov in uslužbencev, nameščenih na Dunaju in sicer vseh slovanskih železniških orga nizacij.

Predlogi so bili z navdušenjem spre jeti; sedaj je stvar „Lige“, da jih tudi izvrši čim najkrajšem času.

Socialno zavarovanje.

O tej velevažni točki sporeda na kon gresu „Lige“ v Pragi“ je poročal urednik „Českoslovanskyh Železničnických Listu“ tov. Nykl.

Za železniške uslužbence prihajajo vpoštev pred vsem tri vrste socialnega zavarovanja in sicer: 1. zavarovanje za slučaj bolezni, 2. za slučaj nezgode in 3. za starost, oz. invalidnost.

Pri zavarovanju za slučaj bolezni je pred vsem treba poudarjati krivico, ki se kaže v razlikovanju med definitivnimi in nedefinitivnimi, da dobiva nižjo bolniško podporo tisti, ki je nameščen z dnevno plačo, in tvori podpora samo 60 oz. 70 odstot kov dnevne plače. S tem sta železniški delavec in njegova cela družina udarjena na dve strani: na eni strani z boleznijo samo, na drugi strani pa z znatno izgubo zaslužka in to prav v času, ko delavec potrebuje izdatnejše hrane, da bi moglo nje govo telo zopet okrepiti. Zato se tudi ne mo remo strinjati z načrtom zakona o socialnem zavarovanju, ki hoče prostovoljnim potom dovoliti bolniške podpore do 90 odstotkov dnevne plače. To namreč ne za dostuje nikakor, in poleg tega je še ne obvezno. Pri onih, ki imajo postranske dohodke, se je treba v bolezni ozirati tudi na to in jim jih nadomestiti.

Nadalje so vsestransko upravičene pritožbe proti kakovosti zdravil, ki se dobivajo v železniških bolniških bla gajnah, pri čemer se zdravniki sklicujejo na predpis, da je treba varčevati in ne smejo zapisovati dražjih zdravil. Ako se hoče res pomagati bolniku, naj se mu za pišejo tista zdravila, katera zahteva do tična bolezen, ne glede nato, ali so za krono ali dve dražja, kakor pa morda do pušča „normal.“ Bolniki naj se tudi po šiljajo v primerna česka oz. slovanska zdravilišča in podpore, ki jih po deljujejo lokalne komisije bolniških bla gajen c. kr. drž. železnice, naj so pravično in uravnane primerne velikosti in števil nosti personala posameznih ravnateljstev in sploh primerno organizirane.

Nadaljna splošna zaht. va železničar skih uslužbencev je, da bi ne bili zdravniki železniški uradniki, ki jih imenujejo železniške uprave, tamveč da bi si jih s. v. o. b. o. d. n. o. v. o. l. i. l. i. z. a. v. a. r. o. v. a. n. c. i. s. a. m. i., ki imajo popolnoma umljiv in upravičen interes na tem, da železniški zdravnik vrši svoj vzvišeni poklic v polnem umevanju bolnikovih potreb, pa naj je to tudi najnižji pripadnik okriljenega kolesa. In dasiravno se tu ne more splošno ge neralizirati, kajti je mnogo železniških zdravnikov, ki so res človekoljubni, a vzlic temu je treba poudarjati to zahtevo kar najodločnejše. Glede delovanje terapeuti čnih sredstev naj se boljše umevajo po trebe po nezgodi prizadetih, kajti z robskim tolmačenjem štatutov se pride do zaključ kov, da je običajni gumijev nastavek k le senju berglji železniškega uslužbenca, kate remu je bila odtrgana noga, bolniška bla gajna severnozpadne železnice, ko se je to zahtevalo, odbila, dasiravno ta nastavek olajšuje neprijetnost lesene berglje.

Kot zanimivo novost je omenil poročevalec, da se je tu prvič pojavila želja po uvedbi

proporcionalnega zastopstva, kakor to zahteva osnova zakona o socialnem zavarovanju v § 21 in § 64. Dosedaj je namreč pri vsaki stvari na podlagi zakona odločevala večina, prezirajoča najboljše pravo najštevilnejše manjšine.

(Dalje prihodnjič.)

Posmrtna četrt za delavce juž. železnice. — Uspeh Z. J. Ž.

Z. J. Ž. je s svojo odločnostjo, s katero je stopila na stran v pasivni resistenci pri južni železnici se nahajajočih drugih železničarskih organizacij, dosegla lep uspeh. Zastopnik Z. J. Ž., tov. Hochmüller, je pri pogajanjih z generalnim ravnateljstvom zahteval posmrtno četrt tudi za delavstvo južne železnice, ki je u članjeno v provizijskem inštitutu. In dosegel je tudi v resnici lep uspeh, kajti generalno ravnateljstvo je ugodilo tej zahtvi in dovolilo posmrtno četrt, kar je razvidno iz cirkularja 431 A, izdanega z dnem 28. septembra t. l. Cirkular se glasi doslovno:

I. dostavek
k provizijskem statutu za delavce

c. kr. priv. južne železnice s 1. jan. 1910.

Čl. I.

Sledeči nov paragraf naj se sprejme kot § 34a v provizijski statut za delavce.

§ 34 a.

Posmrtna četrt.

1. Vdovi v provizijskem stanju umrlega člana pripada, ako je živela z njim do njegove smrti v skupnem gospodarstvu ali če je plačala stroške pogreba, neglede na vse druge morebitne statutarne pripadke, posmrtna četrt v višini trikratnega mesečnega zneska provizije, ki jo je dobival član.

2. Ako po umrlem ni vdove, ali pa da vdova nima po odstavku 1. pravice do posmrtna četrti, pripada posmrtna četrt skupno onim zakonskim potomcem umrlega člana, ki so do njegove smrti živeli z njim v skupnem gospodarstvu ali pa plačali stroške pogreba.

3. Če pa morejo v slučaju, da ni v odstavku 1. oz. v odstavku 2. označenih upravičencev, dokazati druge osebe, da so stregle člana pred njegovo smrtjo ali plačali iz svojega stroške pogreba, se morejo tudi tem osebam izplačati dokazani stroški do višine posmrtna četrti.

4. Izmero deležev posmrtna četrti več po odstavku 2. oz. po odstavku 3. upravičenih oseb določi končno veljavno generalno ravnateljstvo c. kr. priv. juž. železnice.

Cirkular nadalje določa, da se mora po en izvod tega dostavka izročiti vsakemu delavcu, ki je član provizijskega inštituta, a te tiskovine bo dobili šele po 1. novembru.

Z. J. Ž. je torej dosegla res lep uspeh, na katerega je lahko ponosna. Posmrtna četrt je bila že davna želja vsega pri južni železnici uslužbenega, v provizijskem inštitutu u članjenega delavstva. In to se je doseglo sedaj. Z. J. Ž. je stem pokazala, da zna izkoristiti pravi trenotek, da doseže ne samo za svoje članstvo, temveč za vse delavstvo južne železnice trajen uspeh. Pokazala je Z. J. Ž. stem, da je v resnici stanovska organizacija, kateri, dasiravno stoječi na narodni podlagi, ni za nacionalno hujskanje, temveč le zato, da varuje in brani koristi železničarstva. Vse v penzijskem inštitutu južne železnice u članjeno delavstvo je lahko hvaležno Z. J. Ž. za to pridobitev, torej tudi tisti rdeči krumirji, ki so skušali onemogočiti uspehe pasivne resistence. Z. J. Ž. je storila svojo dolžnost, zato pa tudi dosegla svoje uspehe, kakor jih bo dosegala tudi še nadalje imajoč pred očmi le koristi svojega članstva in železničarstva sploh, ne pa kake politične stranke!

zjž — Dva ustanovna občna zbora. V nedeljo, dne 9. t. m., se vršita ustanovna občna zbora podružnic ZJŽ. na Jesenicah na Kranjskem in pa na Opčinah. Natančnejša obvestila se že sprejeli člani v obeh krajih.

zjž — Z Bohinjske Bistrice nam pišejo, da se je prošlo nedeljo vršil tamkaj zaupen sestanek železničarjev, na katerem sta dva tržaška tovariša, člana ZJŽ., natančno pojasnila namen in delovanje ZJŽ. Železničarji so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem tržaskih tovarišev, ter se končno brez izjeme izjavili, da pristopijo k ZJŽ. Priglasilo se je toliko članov, da se v najkrajšem času ustanovi na Bohinjski Bistrici podružnica ZJŽ. Torej zopet

nova podružnica. Ideje ZJŽ. pač zmagošlavo prodirajo povsod med našim železničarstvom in ne bo dolgo, ko bo vse jugoslovansko železničarstvo združeno pod okriljem ZJŽ.

zjž — Podružnica ZJŽ. - „Kranj“ je priredila v nedeljo, dne 2. t. m. popoldne ob 5. uri v vrtnih prostorih gostilne ge. Rantove „pri kolodvoru“ javen društveni shod. Navzoče je bilo lepo število članstva, katero bi pa bilo gotovo še večje, ako bi se bil shod nekoliko prej naznanil društvenikom. Shoda se je udeležil tudi deželni poslanec g. Pirč, ter tržaška tovariša Škerjanec in Jaklič. Shod je otvoril podružnični predsednik tov. Mlakar, ki je po kratkem nagovoru podal besedo podpredsedniku ZJŽ. tov. Škerjancu, ki je pozdravil zborovalce v imenu centrale in na kratko govoril o nameni in načrtih ZJŽ. Nato je tov. Ekar obširno poročal o kongresu „Lige“ v Pragi in posameznih referatih na tem kongresu. Obširno je isti poročevalec posebno razpravljal o zahtevah čuvajev in delavcev in zlasti grajal izrabljanje delavcev v nadurnem delu brez odškodnine. Glede čuvajev se je primerna spomenica že vložila na pristojnem mestu, glede delavcev se pa to izvrši v najkrajšem času. Ko so se še drugi tovariši oglasili k raznim točkam razprave in se je tudi odločno obsodilo krumirstvo socialnih demokratov ob priliki zadnje pasivne resistence pri južni železnici, se je zaključil ta v vsakem pogledu dobro uspeši shod. Po shodu so ostali tovariši še v prijateljskem pogovoru do odhoda vlaka, s katerim so se odpeljali tržaški tovariši. Želeti bi le bilo bolj pogostih takih shodov, da bi se tako temeljito pogovorili o naših stanovskih zadevah, kakor se je zgodilo na tem shodu. Upamo, da bo zato poskrbela i naša podružnica, kakor tudi tržaška centrala.

zjž. — Dopust pri južni železnici. Generalno ravnateljstvo južne železnice je s cirkularjem 428 A v zadevi dopustov odredilo sledeče:

„Službe prosti dnevi, ki po obstoječih službenih predpisih pripadajo družbenim uslužbenecem se tudi tedaj, če se porabijo v neposredni zvezi z dopustom v začetku ali po preteku dopusta, ne vstejejo v število dotičniku pripadajočih dopustnih dni. Uslužbenec, ki se v dopustnem letu udeleži orožne vaje, dobi, če dopušta služba, dopust, ki mu gre po predpisih.

Diurnisti dobe, kolikor dopuščajo službene razmere, dopust v izmeri, kakor je določeno za poduradnike.

Stalni delavci dobe, kolikor služba dopušta, dopust, ki znaša po nepretrgani 3-letni družbeni službi 3 dni, po 10-letni 6 dni, po 20-letni 9 dni in po 30-letni službi 12 dni.

Druge določbe ostanejo v veljavi kakor so bile do sedaj.“

zjž. — Inteligenčni izpit pri južni železnici. Pisarniškim uradnikom, postajnim ekspedijentom, pisarniškim ekspedijentom, strojnimi mojstri in delovodjem (Werkmeister) se dovoljuje, da zaprosijo za polaganje inteligenčnega izpita takoj po definitivnem nameščenju. Pisarniški uradniki in postajni ekspedijenti morejo biti imenovani za uradnike po šestih, pisarniški ekspedijenti, strojni mojstri in delovodje pa po sedmih definitivnih letih. Prošnje za polaganje izpita je vložiti zadnji čas do 15. februarja oz. 15. septembra vsakega leta. Za jesenski termn 1910 se podaljša rok za vlaganje prošenj do 15. oktobra.

zjž. — Iz Nomenja v Bohinju nam pišejo: Iz naše postaje se pač še ni nikdar nič čulo v svetu, zato menda mislijo ljudje, da je tu res za železničarje pravi paradiz. Toda kdor bi mislil tako, se pač zelo moti. Je namreč tu na postaji neki postajni mojster Kobi, ki se čuti tako visokega gospoda, da bi vsakega drugega železničarja najrajši utopil v žlici vode. Posebno piko pa ima na čuvaje, katerim menda ne privošči niti vode in zraka, saj je nekega dne rekel, da čuvajem ni treba take plače, saj so navajeni slabo jesti. Kako hrano naj bi imeli čuvaji, je najboljšje pokazal s tem, da je brez vednosti dotičnika vzel nekemu čuvaju čeber za kisko zelje in zapovedal dvema drugima čuvajema, naj v tem čeburu nosita gnojnico na njegov (Kobijev) vrt. Seveda čuvaj naj bi potem jedel zelje iz čebra, v katerem so se prenašali odpadki gospoda postajnega mojstra. To je pač škandal, da večjega ni treba iskati. Seveda čuvaju to ni bilo prav, a zato ga ima sedaj Kobi tako v želodcu, da ga kar videti ne more. In ta Kobi, ta visokoblagorodni gnojničar, postani menda posta ni načelnik. Lako si je misliti kako bo šele potem ravnal s čuvaji. Najbrž bo zahteval, da mu čuvaji potem dajejo

svoje piskre, v katerih si kuhajo jed, za nočne posode, in v skledah, iz katerih jedo, bo najbrž dal prenašati gnojnico. A kar je najlepše pri tej stvari, je blagorodni gospod Kobi v očeh ravnateljstva najnedolžnejša ovčica, sekirani čuvaji pa volkovi. V kratkem pridemo na dan s stvarmi, ki bodo g. Kobiju še malo bolj zasmrdele, kakor pa gnojnica, ki jo da prenašati v tujih posodah brez dovoljenja.

zjž. — Zahvala. Podpisani se srčno zahvaljujem centrali „Z. J. Ž.“ v Trstu za podporo K 11—, ki sem jo prejel v slučaju svoje bolezni.

Alojzij Furlan, železniški čuvaj.

zjž. — Iz skladišča državne železnice nam prihajajo vedne tožbe proti že znanemu skladiščnemu mojstru Počivavškemu. Človek bi mislil, da se bo ta priganjač vendar kedaj poboljšal toda vse zastoj. On priganja in pritiska delavstvo slej ko prej. Posebna njegova specialiteta pa so oboleli delavci, katere naganja k dru. Mandiču, češ, da naj on skrbi za-nje. In kako oblastno kriči ta veliki gospod nad delavci: „Seveda ste lahko bolni! Organizacija vam da 80 vinarjev, bolniška blagajna vam izplača 1 K 80 vinarjev, seveda ste potem lahko bolni! Tako bi bil tudi jaz lahko bolan!“ Na tak način se norčuje z ubogimi delavci. Rečemo mu samo eno: Počivavšek, pazi, pazi, da te ne doleti kaj posebnega! Struna, preveč napeta, počni, in počila bo tudi pri tebi! Nisi tako čist, da bi ti ne mogli do živga. In to ti povemo, da bo tedaj pošteno zapopotalo. Ljudem, ki mislijo, da so samo zato tu, da bi priganjali in sekirali delavstvo, posebno če ni njihovega mišljenja, bomo znali tako temeljito „pomagati“, da nas bodo pomnili svoje žive dni. En tak je že letel iz skladišča državnih železnic, morda se kaj takega prigodi tudi še kakemu drugemu!

zjž. — Shod Z. J. Ž. se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. v Buzetu. Natančneje je že naznanjeno članom.

zjž. — Zaradi „zvezd“. Prejeli smo daljši dopis v zadevi nošnje distinkcijskih znamenj na uniformski obleki. Ker nam danes primanjkuje prostora, priobčimo stvar v prihodnji številki.

Draginja.

„Kako bomo vendar živeli“, to je vsakdanje, od dne do dne se s tem večjim strahom ponavljajoče vprašanje vseh onih slojev, ki morajo svoje vsakdanje življenjske potrebe čine nakupovati za gotov denar. Draginja je vedno večja, cena vsaki stvarci ki se potrebuje v družini, je poskočila do neizmerne visokosti, a mezde in plače ostajajo enake, oziroma se še zmanjšujejo. „Kako bomo vendar živeli?“ Tako vprašuje pred vsem delavec, tako že s pravim obupom vprašuje gospodinja v delavski družini. In če je kje ta strah, ta obup upravičen, je to gotovo pri nas v Trstu, kjer so cene živilom v zadnjih časih poskočile tako zelo, da so zlasti za delavstvo naravnost nezmagljive.

Delavec, ki potrebuje tečna, krepke hrane, ako hoče svoje telo ohraniti v takem stanju, da bo mogel zmagovati svoje vsakdanje težko delo, si ne more nabavljati več take hrane, živiti se mora s hrano, ki mu ne zadostuje, in posledice se kažejo v telesnem propadanju, v zmanjšanju delazmožnosti in potemtakem tudi v manjši zmožnosti za pridobivanje zaslužka. Namesto, da bi se mu zaslužek zviševal vzporedno z naraščanjem cen živilom, se mu zaslužek zmanjšuje, in konec vsemu je gospodarski propad stotin in stotin delavskih družin, kajti delavec je prisiljen zastajati s plačili, d-lati dolgove, za katere ne ve pokritja, slede tožbe, rubežni in končno je on in cela njegova uboga družina na cesti.

In ni tu pomoči od nikoder.

Naša vlada, pod vplivom vel-agnarnih politikov, je že zdavnaj pozabila svoje obljube v zadevi delovanja na socialnem polju. Kaj jo brigajo milijoni izstradanega delavstva, samo da ugodit zahtevam onih maloštevilnih izsesovalcev ljudstva, ki itak že sede na polnih kupih zlata. Ogradila je državo vzlic temu, da dandanes iznaša zemljiški davek izmed vseh direktnih drž. davkov najmanj, v svrhu varstva koristi pol edelstva in živinereja z visokim zidom carine za najpotrebnejša živila, in zabra nila edino le v korist onim živinorejnim baronom in prekupcem uvoz klavne živne, čim pa na drugi strani dopušta, da se izraža iz naše države velikanska množica klavne živine. Z zapretjem državnih mej za uvoz je izročila vlada živinski trg na milost in nemilost v roke veleagnarcem in prekupcem ter jim še omogočila tem izdat-

nejše izkoriščanje živinskega trga dovolitvijo izvoza, stem pa prisilila ljudstvo, da mora plačevati za napotrebnejše in najizdatnejše živilo — meso — tako nesramno visoke cene, kakor se pač pozdi veleagnarnim ljudskim oderuhom. To trpi že sedaj leta in leta sem, in zastojni so bili vsi napori delavskih in sploh meščanskih zastopnikov, da bi se vsaj nekoliko zboljšale te neznosne razmere.

Odprle so se sicer meje za uvoz par tisoč kilogramov mesa, ali kaj je to napram velikanski potrebi! Kapljica v morje! In še tu je stvar urejena tako, da ljudstvo nima nikakega dobička, temveč edino le prekupčevalci in drugi taki zajedalci na ljudskih koristih.

Ne zadene pa to očitanje naravnost zločinske brezobzirnosti za koristi ljudstva samo vlade, osrednje namreč, to očitanje zadene tudi druge činitelje, katerim je naložena skrb za ljudski blagor, in če se tu ozremo na naše tržaške razmere, je pač pred vsem naša tržaška občina tista, ki ni storila še niti najmanjšega koraka za ublaženje teh neznosnih razmer. Dočim so se drugje, kjer delavski in drugi podobni ljudski sloji nikakor ne dosežajo take proventualne množice prebivalstva, kakor ravno v Trstu, kjer je aprovizacija mesta vsled krajevnih razmer, zlasti pa vsled rodovitnosti okolice mnogo lažja, kakor v Trstu, občine že zdavnaj bavile z olajšanjem draginje, se pri nas v Trstu kvečjemu „študira“, ali pa celo niti to ne. Saj smo v Trstu v žalostnem položaju, da moramo celo onih živil, ki so v Trstu najlažje dobavljiva, n. p. ribe, slabšo kvaliteto dražje plačevati, kakor se pa plačujejo na Dunaju, kamor se izvažajo ribe iz Trsta. Tržaška občina kratkomalo do danes še ni storila prav ničesar v dpravo draginje.

Tem hujše očitanje pa gotovo zadene vlado, kajti ta se pač ne more izgovarjati, da ni imela zgledov za ceno dobro aprovizacijo. Anglija, ki sama s svojimi proizvodi ne more preživljati svojega prebivalstva, je že zdavnaj uredila uvoz živil in to pred vsem iz južne Amerike in Avstralije. Angliji je sledila Francija in v zadnjem času tudi Nemčija in Italija. Samo naša Avstrija, okužena po izkoriščevalskih idejah veleagnarskih, ni storila dosedaj še prav ničesar, dasiravno so življenske razmere pri nas mnogo slabše, kakor pa v drugih državah.

Pač storilo se je vendar nekaj.

Pred par dnevi sta pripeljala dva parnika parobrodne družbe „Austro-Amerikana“ v Trst gotovo množno zmrznega severoameriškega in argentinskega mesa, katerega uvoz je v zadnjih letih na Angleškem poskočil skoraj na polmilijona ton. Tudi pri nas v Avstriji so zlasti zastopstva delavstva nujno zahtevala, da se dovoli uvoz takega mesa a vlada se po veleagnarskem vplivu nikakor ni hotela odločiti zato. Sedaj pa vendar ni mogla več vztrajati na svojem stališču, kajti klic po cenejših živilih je postal tako močan, da je bilo zastojni mašiti usesa. Ameriško meso je bilo v Trstu, bilo ga je mogoče preskusiti in poskusiti brez večjih sitnosti in težav, in v resnici so se udeležili te preskušnje in poskušnje zastopniki vlade, tržaške občine in drugih avstrijskih mest. Vsi so spoznali, da je meso izobno, da se mu ne more prigovarjati niti s higijenskega niti s kakega drugega stališča. In cena: devetinšestdeset vinarjev za kilogram!

Ako se tej nizki ceni še doda državna in občinska užitnina, bi stal kilogram argentinskega mesa morda 90 vinarjev kvečjemu 1 krono!

Vlada bi bila pripravljena dovoliti uvoz argentinskega mesa, toda! Da, ko bi ne bilo tega veleagnarskega „toda“! Pripravljena bi bila vlada, da dovoli uvoz, toda z pet le uvoz samo gotove množine in tudi to le provizorično, le za poskušnjo, samo za eno leto! In to seveda le tedaj, ako tudi ogrska vlada privoli v to!

Smešno! Kaj je pomagano ljudstvu, ako je cela stvar le provizorična, ako se dovoli le gotova množina! In kje se bo našel tudi oni norec, ki bo za tako provizorično, poskusno stvar gradil prevozne parobrode in nujno potrebna skladišča in hladilnice? Avstrijski birokratizem pod vplivom agrarnih avstrijskih baronov in ogrskih Židov in prekupcev je tu pač zopet pokazal svo „zmožnost.“

Zato pač ostane neomajana naša zahteva:

1. Državne meje naj se odpro za uvoz in zapro za izvoz klavne živine.

2. Vlada mora dovoliti časovno popolnoma neomejen uvoz argentinskega mesa.

3. Uvoz ne sme biti omejen glede na kvantiteto. Uvoz naj bo tolik, kolikor zahteva potreba ljudstva.

4. Ako hoče vlada res korist ljudstva, naj odpravi carino na uvoženo meso.

5. Občina naj z ozirom nato, da itak dobiva na užitini lepe prispevke ljudstva v svojo blagajno, posebno pa še z ozirom nato, da bi podrobna razprodaja uvoženega mesa po privatnikih podražila meso skoraj na današnje cene, uredi razprodajo uvoženega mesa v svoji lastni režiji.

To so povsem upravičene zahteve, katerih uresničenje bi vsaj kolikor toliko opomoglo današnjim nevdržljivim razmeram. Po celi Avstriji dviga ljudstvo svoj glas proti težki mori draginje, ki leži z vso svojo težo na njem, po celi Avstriji kliče ljudstvo po cenejših živilih. Temu mogočnemu protestnemu klicu se pridružujemo tudi mi jugoslovanski delavci, temu obupnemu klicu po cenejših živilih se pridružujemo pred vsem tudi mi slovenski tržaški delavci, kajti sila je priklopela do vrhunca!

NDO je priredila tekom zadnjih tednov celo vrsto shodov, na katerih se je razpravljalo o teh naših življenjskih vprašanjih, v nedeljo, dne 9. t. m., popoldne pa priredi velik protestni shod pod milim nebom pri sv. Jakobu v Trstu, na katerem naj slovensko delavstvo tržaško, pa tudi drugo tržaško slovensko občinstvo, ki z delavstvom vred enako trpi, na najslavesnejši način protestira proti nadaljnjemu izkoriščanju in zahteva zmernejših življenjskih pogojev. V nedeljo torej vse na ta veliki protestni shod! Združimo ta dan svoje glasove z glasovi vsega ostalega izkoriščanega ljudstva avstrijskega v preprečljiv klic, ki mora najti odmeva tudi na najvišjih mestih, v klic:

proč z draginjo!

Pev. društvo „TRST“ v Trstu.

V nedeljo dne 9. okt. t. l.

VINSKA TRGATEV

v krasno okinčanih prostorih

„OBRTNIJSKEGA DRUŠTVA“
v BARKOVLJAH.

Začetek ob 5. uri popol.

SRÉČOLOV. PLES. ŠALJIVA POŠTA.

Domače vesti.

d— K III. rednemu občnemu zboru NDO. Jutri, v soboto, zvečer se torej vrši III. redni občni zbor NDO. Naše članstvo je večinoma kazalo za občne zbore veliko manjše zanimanje, kakor bi bilo z ozirom na njihovo važnost pričakovati. Vzroka temu nezanimanju je pač iskati v tem, da naše delavstvo, navajeno na razburljive politične in druge trenotnemu razpoloženju delavstva laskajoče shode, ne najde v resni, odkrito povedano, večkrat suhoparni razpravi o društvenih zadevah one privlačnosti, ki bi jo morala imeti za vsakega društvenika tudi najmanjša stvar, ki se dogodi v društvu. Ne bomo se morda tolažili s tem, da tudi povsod drugod v društvi vladajo enake razmere, temveč rečemo popolnoma odkrito: komur je kaj na društvu, na njegovih koristih, na njegovem napredku pa tudi na njegovem ugledu, bo vedel, da ga kliče njegova dolžnost na občni zbor, in to tembolj, ako na tem občnem zboru polaga društveno vodstvo račun o svojem delovanju in ako je treba na tem občnem zboru izvoliti novo dru-

štveno vodstvo, kateremu bodi izročena nadaljna uprava, sploh cela bodočnost društva. Tu, na občnem zboru je prilika, da članstvo izrazi svoje mnenje, ne pa da bi tu, kjer je treba govoriti, molčalo, potem pa na skrivnem mrmrlo in rovalo! Pozivljamo torej članstvo, da se občnega zbora udeleži v čim najobilnejšem številu, da se ga udeleže tudi odposlanstva podružnic, da bo občni zbor tako res prava slika cele naše NDO. Pričakujemo torej z vso gotovostjo največja udeležba, take, kakoršno zahteva korist in ugled naše NDO!

d. — Proti podraženju živil je NDO v zadnjem času priredila celo vrsto shodov. Taki shodi so se vršili v društvenih prostorih NDO v ulici Lavatoio, v „Del. konsumnem društvu“ pri sv. Jakobu, v „Gospodarskem društvu“ v Škednju, na Opčinah i. t. d. in se zaključijo z velikim protestnim shodom pod milim nebom pri sv. Jakobu. S temi prireditvami je NDO stopila enakovredno v vrsto z drugimi ljudskimi organizacijami, ki bijejo enak boj proti vedno rastočemu podraženju najvitalnejših ljudskih potreb. Cela Avstrija stoji pod vtisom velikanskega protidraginjskega gibanja in pričakovati je, da bo to gibanje vendarle doseglo gotov uspeh. Zato pa še prav posebej pozivljamo naše delavstvo, da se nedeljskega shoda udeleži v čim najobilnejšem številu, da bo skupni protest tem glasnejši.

d— Spomenica cestarjev c. kr. javnih skladišč. Cestarji c. kr. javnih skladišč so v svoji spomenici na trgovinsko ministrstvo zahtevali sledeče:

1. naj se jim zviša tedenska plača od dosedanjih K 21 na K 25. Ta priboljšek je opravičen ne samo z ozirom na neznošno draginjo v Trstu, ampak tudi z ozirom na mezne razmere ostalih kategorij;
 2. naj se privoli v to, da postanejo cestarji, kakor uslužbenci, po dosluženih 4 letih stabilni delavci z dekretom;
 3. naj se tudi cestarjem prizna pravica do starostnih doklad (quadrenniji) po 12 letih službe;
 4. naj se tudi cestarjem prizna pravica do pokojnine po 10 letih službe in sicer v tistem razmerju, ki velja za ostale kategorije po v zadnjih dobah uveljavljeni preosnovi;
 5. naj se odkaže cestarjem vsako drugo leto po eden par škoraev;
 6. naj se cestarjem odkaže vsako leto po ena zimska obleka za delo;
 7. naj se tudi glede cestarjev uvede razdelitev po skupinah (partijah), kakor je to v veljavi pri ostalih uslužbencih.
- d— Mesnica, ne pa okrajna bolniška blagajna. Čudne stvari se dogajajo v okrajni bolniški blagajni pod upravo preslavne c. kr. socialne demokracije. Zgodilo se je namreč, da je prišlo do pretepa med nekim delavcem bolnikom, ki je prišli k bolniški viziti, in ordinirajočim zdravnikom v uradnih prostorih okrajne bolniške blagajne. Zdravnik se je spozabil tako daleč, da je pograbil dotičnega delavca, mu dal klofuto in ga sunil iz ordinacijske sobe. Imel je pa potem še korajžo, (da je ovadil dotičnega delavca sodnji, češ da ga je ta napadel. Toda stvar

se je zasukala malo drugače, kakor pa je mislil odurni zdravnik. Priče so potrdile namreč ravno nasprotno, namreč, da je bil zdravnik napadalec, da je zdravnik pretep začel in da se je delavec le branil. In sedaj teče tožba proti zdravniku. Stvar za tega človekoljubnega gospoda najbrž ne bo iztekla tako gladko, kajti slučaj, da ordinirajoči zdravnik dejansko napade bolnika, je pač tako gorostasen, da zasluži najstrožjo obsodbo. Ta bi bila pač lepa, da bi ubogi delavec plačeval od svojih trdo zasluženih vinarjev bolniško blagajno, potem bi ga pa zdravniki iste bolniške blagajne ko bi iskal pomoči v svoji bolezn pri njih, pobijali in suvali! Za danes še zamolčimo ime tega mesarskega zdravnika socialnodemokratske okrajne bolniške blagajne, kakor bo pa stvar dozorela do obtožbe, pa pridemo s celo stvarjo neprikrito na dan.

d— Vsem v vednost in naznanje! Da ne bo kakšnih komedij in da bo lep red, določujemo za „vinsko trgatve“ v nedeljo, dne 9. vinotoka, sledeči spored: točno ob 5. uri popoldan: nastopi ves občinski odbor žabjevaški in pa oče župan. Nato se bo občinska seja začela, v kateri bo spoznano, ali je že trta dozorela. Vmes se bo pa kaka „domača“ zapela. Da ne bo med trganjem komu dolg čas, bodo poskrbeli klarinet, harmonike in pa bas. Da bo vse še bolj veselo bo pa pev. društvo „Trst“ celo vrsto lepih pesmi zapelo. Tamburaški zbor pod vodstvom g. Milana Cindrića bo pa tudi pokazal vse, kar zna. Kogar bodo srbele pete, ali ga boli srce, gre potem lahko na ples, dokler bo nesla mošnja in ga ne bodo bolele noge. Kakor pa veleva red in lepa manira, se pa za vse to skupaj kasira: Vstopnina k trgatvi 50 st. za osebo, kdor se bo pa hotel vrteti, bo posebej moral za ples naštet: 60 st. če je moški, 30 st. pa, če je ženska, to pa za celi čas, dokler bo trajal ta špas. Prodajali se bodo tudi listki za „Narodnega Delavca“, in katera gospod čna jih več proda, tisti se lepa nagrada prizna. Trgatev se pa gotovo ta dan vrši, če sije solnce, ali gre dež, ali pa četudi samo prši. Tako velevamo mi

Trtnik Vrban
žabjevaški posestnik in župan

Za godbeni odsek NDO. so darovali delavci tov. tvrdke Mahne dne 1/10/10 J. Ivančič K 1, Franc Mahne 1 K, Avg. Klun 1 K, tov. pri sv. Marku pa: Cvek J. 2 K (in ne kakor je bilo zadnjič po pomoti tiskano 1 K), St. Kreševič 1 K in J. Trobec 80 st. Odbor izreka srčno hvalo in prosi še nadaljnjih prispevkov. Bog plati in oživi obilo posnemovalcev.

Odbor.

d— „Klub Golob“, gostilna g. Kovarčiča, ulica sv. Lucija štev. 8, daruje za list „Narodni Delavec“ 10 kron v zahvalo vsemu narodno čutečemu občinstvu za mnogobrojni obisk naše domače zabave, ktera se je vršila v nedeljo dne 25. septembra 1910. Najtoplejo zahvalo pa izrekamo tem potom vsem našim zavednim narodno-organiziranim tovarišem iz tehničnih zavodov sv. Andreja in sv. Marka ter Lloydovega arzenala za mnogobrojni obisk in krasen nagovor g. Babića. Tudi odseku pevskega društva „Kolo“ bodi izrečena najpriskrčnejša zahvala za krasno petje, s katerim nas je zabavalo. Priporočuje se „Klub Golob“ tudi v bodoče vsemu narodno čutečemu občinstvu, posebno pa narodno organiziranim tovarišem za blagohoten odziv na svoja vabila.

Jvan Kjuder
t. č. predsednik

Fran Kocijan
t. č. tajnik

DOPISI.

Iz Ajdovščine nam pišejo: Te dni nas je zapustil naš zvesti tovariš Fran Černe, brivec ki je bil zelo priljubljen med ajdovskim občinstvom. Preselil se je v Solkan, da mu je tako lažje skrbeti za šolsko izobrazbo svojih otrok. Tovarišem v Solkanu tov. Černeta prav toplo priporočamo. Ker je po Černetovem odhodu nujna potreba, da dobimo v Ajdovščino izurjenega in pridnega brivca, naj bi se slovenski brivec, ki bi imel veselje priti v Ajdovščino, prav kmalu oglasil. Dober zaslužek mu je zagotovljen. Vsa tozadevna pojasnila daje podružnica „N. D. O.“ v Ajdovščini.

DAROVI.

Daroval je za NDO tov. Miha Hrovatin K 3.— Srčna hvala!

CENE ZMERNE.

TELEFON 16-83

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek
za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna
za prilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kosteris, ul. S. Giovanni 16, I. n.
zraven „BUFET AUTOMATICO“.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

el zaga V. Y 1162, 12:9 II. V.

Tovarniška znamka

Delniška glavica:
K 15.000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

Vlog okoli:

K 115.000.000

Naslov za brz.: SPORO A

4 1/4 0/0 vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 0/0

Konsumna zadruha N. D O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramar

Telefon: štev. 23-21.

III. v Škednju.

Čisti dobiček tega Vašega prvega go
spodarskega podjetja je namenjen le
vam in Vaši sveti stvari!

Iz Pule.

"Istinito" izvješćivanje. "Internacionalci" obično navaljuju na nacionalističku štampu, da ista krivo izvješćuje i izvrša činjenice, nu pri tome zaboravljaju na upravo lažan način pisanja kojim se sami poslužuju u svojim organima, kada pišu o protivnicima. Tome nam najbolji dokaz pruža libelski list, koji izlazi u Spljetu kao "glasilo dalmatinskih i istarskih socialističkih".

Od kad je počeo izlaziti, a ima tome četiri mjeseca, nema broja, u kojem ne bi napadao na NRO. i to obično lažima i infamijama. Mi se na iste nijesmo osvrćali, a nećemo ni u buduću, jer naša poslovička kaže: "svak daje, što ima", već ćemo samo radi javnosti, koja ne pozna prilike u Puli, upozoriti, da je za nas dobar znak kad nas "internacionalci" napadaju.

U ovo 18 brojeva nanizali su ti ljubitelji istine i honestni dopisnici toliko laži, da ne bi dostajalo čitavo godište "Narodnog Delavca", da ih se oprovrigne.

Obljubljene argumente napadaju na NRO. jest "krumirstvo" i "bosanski i dalmatinski radnici".

Što se tiče prvoga, nabacuju se neprestano riječju "krumirnici", po običaju bez da navedu pa bio jedan sam čin u pokrepu njihovih osvada. Iznose "krumirstvo zidara, a mi ih pitamo, u čemu i po čemu su isti krumiri?"

Na drugu stranu pak navadjaju same laži, kako bi svoje slijepe čitatelje barem nekako uvjerili o istinitosti ovih tvrdnja.

Drugi obljubljeni predmet njihovih "izvješća" jesu dalmatinski i bosanski radnici, kojih ima u Puli veliki broj, a zaposleni su većinom pri gradnjama mornarice. Da prikažu, kako u NRO nema strukovnih radnika, već da je tu bezsvjesna masa, pričaju, da su svi bosanski i dalmatinski radnici članovi NRO., dok je u NRO. samo jedan Bosanac član i to jedan stolar. Iznašaju, da su isti držani kao roblje i da mu se brani stupiti u dodir sa socialistima, a svak zna i vidi, da i za njih vrijede u tom pogledu iste ustanove, koje i za drugo radništvo, zaposleno pri mornarici. Što pak navadjaju, da im se brani stupiti u dotičaj sa socialistima, to uz to, što ne stoji, niti im ne treba, dok imaju na Valdego baumeistera M. koji agitira za social-demokrate, a protiv NRO. Nama je svejedno, za koga dotični agitira, samo ćemo ga upozoriti, da se kani ogovarjanja "Narodne Radničke organizacije".

Kako istinito pišu, neka služi i to, da već drugi put ponavljaju, da dnevni rad kod Bauamta traje 12-13 sati, dočim u istinu traje ljeti 9¹/₂ sati, a zimi 7 sati. Hoće, da "kape" prikažu, da su članovi NRO i da kao takvi čuvaju radnike, da obdan ne dodju u saobraćaj sa socialistima, a kad tamo, samo jedan "kapo" je naš član.

Ma tko bi nabrojio sve laži, kojim se poslužuju, da mogu klevetati NRO. To što smo naveli, je samo iz jedne vijesti od 24 redaka.

Što se pak tiče pitanja zidara u Puli to ćemo se svrnuti u budućem broju.

Nama je svejedno glede napadaja kojima nas služe. Mi idemo svojim putem naprijed, u vjeri, da radništvo može jedino na narodnom temelju u današnjim, a posebno našim prilikama da si izvođači svoja prava i obrani i promiče svoje interese. U tome nas pokrepljuju i najnoviji događaji u "internacionalci", koji bjelodano dokazuju nemogućnost internacionalizma i u strukovnim organizacijama, netom se te postavilo pod direktivu političke stranke.

! Slovenke !

KUPUJTE VSE

Kolinsko kavino primes!

Poslano.*)

gospodu A. Vidmar-ju, zaposlenomu v "Trž. teh. zavodu".

Na Vašo dopisnicu brez datuma, naslovljeno na "godbeno društvo Narodne delavske organizacije" Sv. Jakob Trst "Narodni dom" (???) Vam odgovarja godbeni odsek N. D. O. pri Sv. Jakobu sledeće:

Vaše častno ime je v podpisanem odseku popolnoma nepoznato zato Vam tudi ne moremo odgovarjati na Vaše pisarije. Kar se tiče instrumentov in našega tov. učitelja, ne potrebujemo nasvetov od Vas, ki ste toliko zaostali, da niti ne veste, da "Narodnega doma" pri sv. Jakobu sploh ni. Ako imate kaj pametnega govoriti, potrudite se prihodnji torek ali petek ob 8. uri zvečer v naše prostore (Campo S. Giacomo št. 5. I.)

Trst, dne 5. oktobra 1910.

ODBOR

godbenega odseka NDO pri sv. Jakobu v Trstu.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo je toliko odgovarja, kolikor mu zakon veleva.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastulca in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA "EDINOST" v Trstu.

Samostojen slovenski

BRIVEC

se lahko naseli v Ajdovščini.

Pojasnila daje podružnica NDO v Ajdovščini.

Slavnemu občinstvu v Trstu in okolici! Usojam si vam priporočati mojo trgovino

K. CVENKEL

TRST - Corso št. 32. - TRST

z veliko zalogo k obukov, dežnikov, nogavic, ovratnikov, srajc rokavice itd. itd.

Vse blago naročujem iz prvih tovarov in zagotavljam za solidno in točno postrežbo. **K. Cvenkel.**

Književne novosti:

GREGORČIČ: Poezije, zv. IV. K 3-20
vezano 2-20
GOVEKAR: "Dobra gospodinja",
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinjice, vezano 2-80
"Štiri ruske slike" povesti -60
BENEŠ: "Brodskovski odvetnik" 1-50
Kip Gregorčiča 4-

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST!
Nakiti za dvorane in vrste pri zabavah

v belu-modro-rudečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Josip Gorenjec

Trst, Via della Caserma 16.

Članom N. D. O. pozor

Po služite se vsi ur in zlatanine

ulica del Rivo 26

Alojz Povh

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravilo, ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znane cene.

Slovensko podjetje!

Popolnoma prenovljena Gostilna članov N. D. O.

(Hinko Kosič)

Trst, ulica Carradori in Ghega blizu južnega kolodvora)

se priporoča slavnemu občinstvu. Pristni kraški teran, vipavsko, istersko in dalmatinsko vino. Češko budjeviško pivo. Izvrstna kuhinja.

Josip Stolf mizarski mojster.
TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

:: **žganjarno** ::
ulica Petronio številka 1.

A. B.

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišju

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne "Al' Adria" ul. Nuova št. 11 in "Al fratelli dalmati" ul. Zudeeche št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perhanc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinjših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerno. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Popisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladščičarno

ul. Molin Grande št. 9.

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladščičice, potice itd.

Udani **Josip Tančar**

Vsi Slovenci v slovensko trgovino!

V. DOBAUSCHEK

TRST - ulica Giosuè Carducci 11. - TRST

Omenjena tvrdka si dovoljuje naznaniti cenjenim odjemalcem kakor sl. občinstvu da ima popolno zalogo najnovejšega jesenskega in zimskega blaga.

Bogata izbira oblek za moške in dečke zimskih sukenj (Palto, Ulsker, Raglan) površnikov, zimskih jopičev, jopičev, telovnikov, hlač, kostumov, sukenj za dečke, nepremočljive pelerine i. dr.

Nadalje ima veliko izbiro perila, kakor srajce, spodnje hlače, jopice, nogavice, ovratnike, zapestnice, kravate, čepice, dežnike, i. t. d.

Velika izbira pralnih hlač lastnega izdelka za delavce, monture modre, rujave in rumene, za kovače, strojevodje in mehaniste.

Zgotovljajo se moške obleke po meri v lastni krojačnici.

Postrežba točna in solidna in cene jako nizke

Priporočajoč se za blagohotno naklonjenost.

udani

V. DOBAUSCHEK.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

22. oktobra parnik "Lavra" Novi-York via Patraso-Palermo.

20 oktobra parnik "Sofija Hohenberg" v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksuznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Cene nizke M. AITE brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom
ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

V obeh prodalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejšo iz prvih tovarov, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velkanska izbira platnega in bombažnega blaga, prtov in prtičev ter vsake vrste perila tudi iz bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odej, kakor tudi koltri lastnega izdelka, Pletenike svilnine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE ZASTAVE IN DRUŠTVENE ZNAKE.

Kupljeno blago katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se denar vrne brez nikakih zadržkov. Poskusiti in se prepričati!

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopije).

KUPUJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4¹/₄ 0 VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCAJKA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavi: "JADRANSKA" — Trst. — Telefon: 1463 in 973.